

λας, παρέχει ήδη ἐν τῇ ἐπιστήμῃ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου βοήθημα πληρέστερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Εὐρώπῃ φιλοπονηθέντων.

Π. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

—ο—

ΑΝΑΦΟΡΑ τῶν ἀγωνιζομένων Ἑλλήνων πρὸς τοὺς κραταιοτάτους τῆς Εὐρώπης βασιλεῖς, κατὰ τὸ ἔτος 1821. Κερκύρα. Τυπογραφεῖον Σχερία. 1853. Μετὰ τῆς ἐξῆς ἀφιέρωσης: Τοῖς φιλέλλησι Percy B. St. John, Ἀγγλῶ, καὶ John Lemoigne, Γάλλῳ, Ἀπολογηταῖς καὶ συνηγόροις, ἐν ἔτει ΑΩΝΓ', τῆς Πανελληνίου αὐτονομίας καὶ ἐθνικότητος ἐνώπιον Ἀσὼν Εὐρώπης, τὴν δε τὴν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς βασιλεῖς ἀναφορὰν Ἑλλήνων εἰς τεκμήριον τῆς τῶν ὁμογενῶν εὐγνωμοσύνης, ἀνατίθηναι ὁ ἐκδότης Σπ. Ζαμπέλιος.

Ἡ ἀναφορὰ αὕτη, γεγραμμένη εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐν Ἑλλάδι, ΑΩΚΑ, Μαῖου ΚΗ', ἐκτραγῶδει τὰς συμφορὰς τοῦ ἔθνους, δικαιοῦται τὴν ἐπανάστασιν καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν τῶν βασιλέων τῆς Ῥωσίας, τῆς Αὐστρίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐξεδόθη δὲ ἡδη ὑπὸ τοῦ Κ. Σπ. Ζαμπελίου ἐν τε πρωτοτύπῳ καὶ ἐν Γαλλικῇ μεταφράσει, μετὰ συντόμου προοιμίου, Γαλλιστί ἐπίσης γεγραμμένου. Παρεκτὸς τῆς εὐγενοῦς προαιρέσεως τοῦ ἐκδότη, ἥτις καταραίνεται ἀκούντως ἐν τῇ προερωνήσει, ἡ τοῦ ἐγγράφου τούτου δημοσίευσίς ἐστι καὶ δι' ἑτερόν τινα λόγον ἀξιοσημείωτος σήμερον, ὅτι, ὡς καλῶς παρατηρεῖ καὶ ὁ Κ. Σπ. Ζαμπέλιος, μεταξὺ τῶν αἰτίων τῆς ἐπαναστάσεως, συναριθμεῖται ἐν αὐτῷ καὶ ἡ παρεχόμενα τῶν διαφόρων βασιλείων τῶν ἐπιτραπέζιων εἰς τοὺς πατριάρχας περὶ τῶν δικαίων, ἀσυνδοσίαν καὶ προνομίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας.

Ἀμφιβάλλομεν ὅμως ἂν, ὡς εἰκάζει ὁ ἐκδότης, ἡ ἀναφορὰ αὕτη, ἥτις οὐδὲ τὸν τόπον τῆς Ἑλλάδος, οὐδὲ συνετάχθη ὀρίζει, οὐδὲ ὑπογραφὴν τινα φέρει, εἶναι αὕτη ἐκείνη ἡ ἀναφορὰ ἥτις ἐστάλη πρὸς τοὺς ἐν Οὐνὼνι συνελθόντας τῷ 1822 ἡγεμόνας καὶ ὑπουργούς. Τὸ πρωτότυπον τοῦ εἰς τὸ συνέδριον ἐκείνο ὑποβληθέντος ἐγγράφου ἢ τοῦλάχιστον ἐπίσημον αὐτοῦ ἀντίγραφον σώζεται καὶ θέλει δημοσιευθῇ εἰς τὰ Σύνμικτα τῆς ὑπὸ τοῦ Κ. Α. Μάμουκα ἐκδιδομένης συλλογῆς· εἶναι δὲ, ὡς ἐπληροφορήθημεν, πολὺ συντομώτερον τοῦ προκειμένου, καὶ κατὰ τὰλλα διάφορον. Ἰσως ὅμως εἶναι ἐπιτατραμμένη ἑτέρα τις εἰκασία. Ἄν δὲν ἀπατώμεθα, ἡ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης ἀναφορὰ ἐκείνη ἐγένετο κατὰ συμβουλήν τοῦ Ἰωάννου Α. Καποδιστρίου· ὁ ἀνὴρ αὗτος ἐπαμύνη μάλιστα καὶ ἀγέδιον τοιαύτης ἀναφορᾶς, ἀλλ' αὐτῇ συνετάχθη καὶ ἐστάλη ἑτέρα. Ἡ ἡμέτις ἡδη ἐκδιδομένη ἦναι ἡ ὑπὸ τοῦ μετέπειτα κυβερνήτου σχεδιασθεῖσα, ἐξελληνισθεῖσα δὲ ὑπὸ τινος τῶν

ἐν Ὁδησσῷ ὁμογενῶν, ἀνδρὸς τὴν Ἑλλάδα πολυειδῶς ὑπηρετήσαντος καὶ τιμήσαντος;

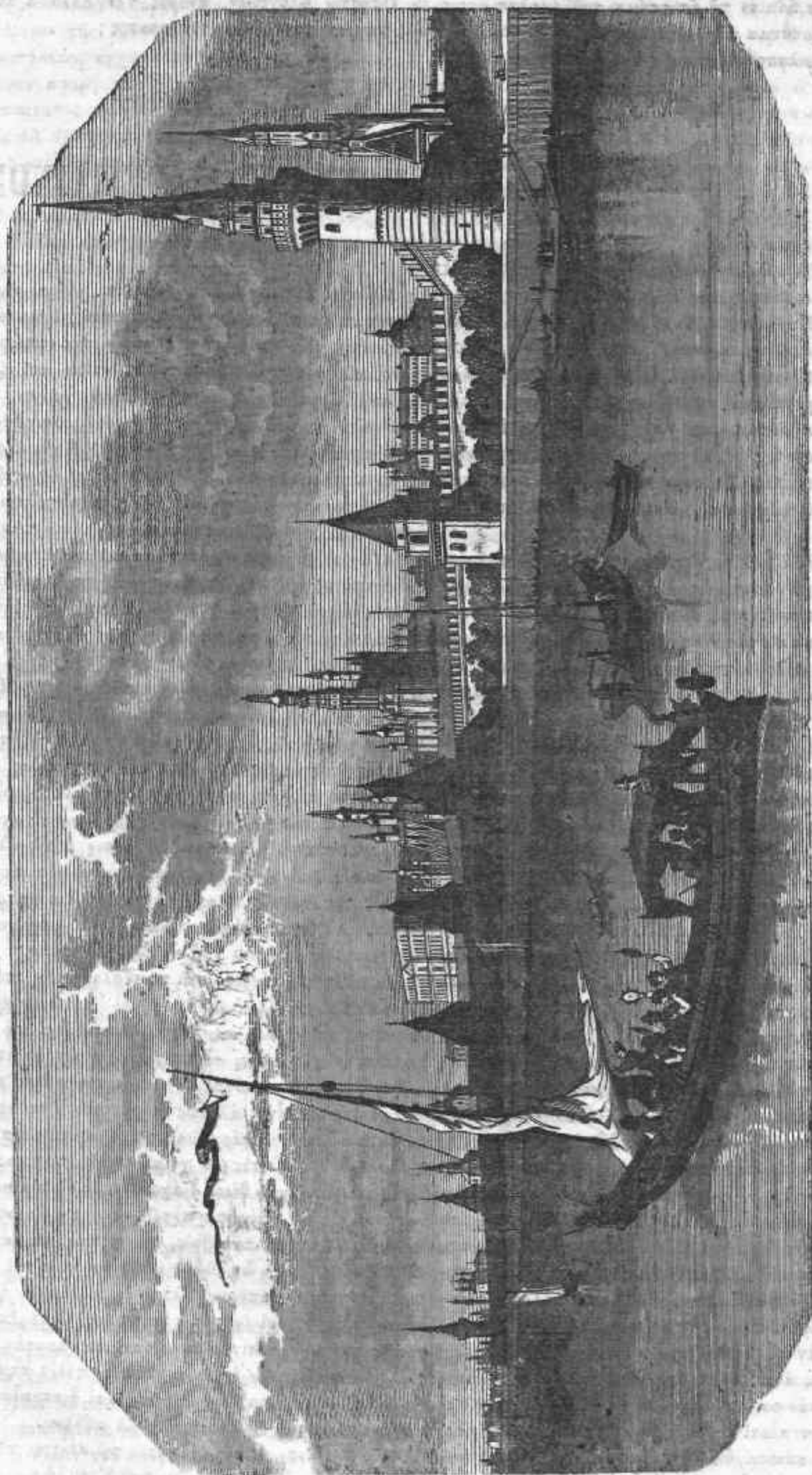
—ο—

ΜΟΣΧΑ ΚΑΙ ΚΡΕΜΛΙΝΟΝ.

—ο—

Ἄλλοτε ἡ Μόσχα ἐπωνομάζετο μέγα χωρίον, ἀμφότεραι δὲ αἱ λέξεις αὗται δικαίως ἐφημεζοντο εἰς αὐτήν. Ὡς πρὸς τὴν ἑκτασιν τῆς περιφέρειας αὐτῆς, οὐδεμία πόλις ὑπῆρξεν ἀξιωτέρα τοῦ ὀνόματος τῆς μεγάλης, διότι ἐπὶ πολὺν χρόνον διετέλεσεν ἀληθῶς, καὶ μέχρι τῆς σήμερον κυνᾷται οὕσα, ἡ μεγαλητέρα πόλις τῆς Εὐρώπης. Κατοίκους μὲν δὲν ἔχει πλείονας τῶν 350,000, ἀξιοῖ ὅμως ὅτι εἶναι εὐρυχωροτέρα αὐτὴ μόνον τῆς Πετροπόλεως, τῆς ἀριθμούσης 500,000 κατοίκων, οὐ μόνον τῶν Παρισίων, ὧν οἱ κάτοικοι συμποτοῦνται εἰς ἑκατομύριον, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Λονδίνου, τοῦ περιλαμβάνοντος εἰς τὰς εὐρείας αὐτοῦ ἀγκάλας δύο ψυχῶν ἑκατομύρια. Καὶ ἡ μὲν τελευταία αὕτη ἀξίωσις εἶναι ἀμφιβολωτάτη, βέβαιον οὐδὲν ἔττον ὑπάρχει ὅτι ἡ Μόσχα δὲν ἔχει περιφέρειαν μικροτέραν τῶν 40 βερστίων ἢτοι 10 λευγῶν περίπου. Ἐπίσης δύναται ἡ Μόσχα μέχρι τῆς σήμερον νὰ ὀνομασθῇ, ὡς πρὸς τὸ πλείστον αὐτῆς μέρος, χωρίον μᾶλλον ἢ πόλις. Μόνα τὰ περὶ τὸ κέντρον τῆς πόλεως τεμάχια, οἷα τὰ λεγόμενα *Κιτάϊ-γορόδ* καὶ *Βέδοι-γορόδ*, τὰ περιτοιχίζοντα τὸ Κρεμλίνον, ἔχουσιν ὁδοὺς ἀληθεῖς, τῶν ὁποίων αἱ οἰκίαι, παρακείμεναι ἢ μία παρὰ τὴν ἄλλην, ἀποτελοῦσι μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομημάτων σειράς. Ἀλλαχοῦ δὲ αἱ κατοικίαι εἶναι μεμονωμέναι καὶ περιτοιχισμέναι ὑπὸ αὐλῶν καὶ κήπων· ὑπάρχουσι μάλιστα, ἐντὸς τοῦ περιόλου τῆς πόλεως, μέρη εὐρύχωρα ὅλως κενά, ἀγροὶ καλλιεργημένοι, λειμῶνες, δάση, λίμναι, ὥστε δύναται τις, μὴ ἐξεργόμενος τῆς πόλεως, νὰ ἐπιχειρήσῃ μικρὰν καὶ μεγάλην θήραν. Εἰς ταύτας δὲ τὰς διασπαρμένους κατοικίας, αἵτινες εἶναι ἀληθεῖς ἀγροτικαὶ ἐπαύσεις εἰς πόλιν ἠνωμέναι, οἱ ἀρχαῖοι τῆς Ῥωσίας εὐπατρίδαι ἐξακολουθοῦσι ζῶντες ἐν χειμῶνι τὸν πατριαρχικὸν βίον, τὸν ὅποιον ἐν θέρῃ διάγουσιν, ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, εἰς τὰ κτήματα αὐτῶν, συνεπαγόμενοι δηλαδὴ τοὺς ἵππους, τὰς βοῦς, τὰ πτηνὰ καὶ ἀναριθμήτους ὑπηρέτας, ὧν ἄλλοι μὲν εἶναι ὑφάνται ἢ ῥάπται ἢ ὑποδηματοποιοὶ, ἄλλοι δὲ ξυλουργοὶ ἢ κτίσται, τινὲς δὲ καὶ ἱατροὶ ἢ μουσικοί· ὥστε ἕκαστος τῶν εὐπατρίδων ἐκείνων συγκροτεῖ περὶ ἑαυτὸν πόλιν τινὰ μικρὰν μᾶλλον ἢ οἰκίαν ἀπλὴν, πόλιν περιέχουσαν πολλάκις πλείονας ἀνέσεις καὶ διασκεδάσεις ἢ πολλὰ τῶν τῆς Ἑλλάδος ἀληθῶν πόλεων.

Τὸ Κρεμλίνον καλεῖται ἐν αὐτῷ τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως· ἐν τῷ κέντρῳ δὲ πάλιν τοῦ Κρεμλίου μετωρίζεται ὁ ὑψηλὸς πύργος τοῦ Ἰβάν βελίκοι ἢτοι Ἰω-

Κρεμλίον της Μόσχας.

ανου του μεγάλου, και από της κορυφής του πύργου τούτου δύναται τις επιτηδειότατα να κατοπτρεύσῃ ἅπασαν τὴν ἀχανὲς ἐκείνην πόλιν, τὴν ἀπλουμένην, ὡς ἡ Ῥώμη καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις, ἐπὶ τῶν μέγιστων καὶ τῶν κλιτύων λόφων πολλῶν. Τὸ θέημα εἶναι παράδοξον καὶ ἴσως μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον. Εἰς δύο δὲ τινὰ ὀφείλει κυρίως ἡ Μόσχα τὴν ὅλως ἰδιόρρυθμον ταύτην αὐτῆς ὄψιν. Ἐν πρώτοις αἱ στέγαι τῶν οἰκιῶν δὲν εἶναι οὐδ' ἀπὸ ἀχύρων, οὐδ' ἀπὸ ξύλων, οὐδ' ἀπὸ ἄλλης τινὸς ὕλης ἐν χρήσει ἀλλὰ τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον· ἀλλὰ πᾶσαι ἀπὸ σιδηροπετάλων καὶ βεβαμμέναι ὁμοιομόρως ἢ διὰ χρώματος ἐρυθροῦ βαθέος ἢ διὰ χρώματος ἀνοικτοῦ πρασίνου. Ἐπειτα δὲ τὸ ἀχανὲς ἐκείνο μωσαϊκὸν δύο λαμπρῶν χρωμάτων ἀδιαλείπτως μίγνυμένον καὶ ἀδιαλείπτως ἀντιτασσομένων ἀλλήλοις, διαποικίλλουσιν οἱ θόλοι καὶ τὰ κωδωνοστάσια ἀναρθημάτων ἐκκλησιῶν. Οὐδεμία ποτὲ πόλις, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ αὐτῆς τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ Κορδούβης, ἥτις ἐν καιρῷ τῆς ἐκμῆς τῶν Ἀράβων περιελάμβανε, κατὰ τοὺς γεωγράφους αὐτῶν, 200,000 οἰκιῶν, ἑξακόσια τζαμιά, πενήκοντα νοσοκομεῖα, ἑκατὸςία δημόσια σχολεῖα καὶ ἑννεακασίους λουτρῶνας, οὐδεμία πόλις περιελάμβανε ποτε τοσαῦτα κτίρια ἀξιερωμένα εἰς τὴν λατρείαν. Ἀλλοτε ὑπῆρχε παροιμία ὅτι ἡ Μόσχα εἶχε τεσσαρακοντάκις τεσσαράκοντα ἐκκλησίας. Αἱ πυρκαϊαί, αἱ ἀλώσεις καὶ ὁ χρόνος ἐξπράνισαν πολλὰς ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ σήμερον ἀριθμοῦνται ἐν Μόσχᾳ 900 τοῦλάχιστον ἐκκλησίαι, μικραὶ, ἐννοεῖται, καὶ μεγάλαι. Τὰ πολυάριθμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως τζαμιά καὶ ἄλλα εὐκτήρια οἰκοδομήματα πολὺ ἀπέχουσι τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, διότι ἐν μὲν τῷ κυρίως Βυζαντίῳ δὲν ὑπάρχουσι, μικρὰ καὶ μεγάλα τοιαῦτα, πλείονα τῶν 489, προστιθεμένων δὲ εἰς ταῦτα καὶ ὅλων τῶν τζαμιῶν τῶν εὐρισκομένων εἰς ἅπαντα τὰ προάστια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὰ τε Εὐρωπαϊκά καὶ τὰ Ἀσιανὰ, ὁ ὅλος ἀριθμὸς πάλιν δὲν συμποσούται εἰμὴ εἰς 877.

Ἀμιλήσαμεν ἀνωτέρω περὶ τῶν ἀλώσεων τῆς Μόσχας. Τῶνόντι ἡ πόλις αὕτη, ἥς τὰ πρῶτα θεμέλια ἐτίθησαν ὑπὸ Ἰουρίου ἡτοὶ Γεωργίου, υἱοῦ Βλαδμήρου τοῦ Μονομάχου, τῷ 1147, ἐπαθε πολλὰς τοιαύτας συμφορὰς, διότι ἀδιαλείπτως προσβάλλομένη ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἀπὸ μεσημβρίας, ὑπὸ τῶν διαφόρων ἡγεμόνων εἰς ἃς ἦτο τότε διηρημένον τὸ Ῥωσικὸν ἔθνος, ἐτι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Αἰθουκῶν καὶ ὑπὸ τῶν Ταταρικῶν φυλῶν, κατεστράφη ἄρδην ὑπὸ τῶν Μογγόλων ἐν ἀρχῇ τῆς τριςκαίδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς τεσσαρεσκαίδεκάτης, καὶ μικρὸν βραδύτερον πάλιν ὑπὸ τῶν αὐτῶν, ἐπειτα δὲ τῷ 1611 ὑπὸ τῶν Πολωνῶν. Ἀλλ' ἐχθρὸς ἄλλος παρὰ τοὺς Εὐρωπαίους καὶ Ἀσιανούς αὐτῆς γείτονας κατηδάφισε τὴν πρωτεύουσιν ταύτην ἐτι συνεχέστερον, ὁ δ' ἐχθρὸς αὗτος εἶναι τὸ πῦρ. Τῶνόντι ἀπίστευτον καταστῆ ποσάκις ἡ Μόσχα κατεστράφη ἀπὸ τῶν πυρκαϊῶν· ἅπαξ μὲν ἐν τῇ τριςκαίδεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι, τρίς δὲ ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ, τρίς ἐπίσης ἐν τῇ ἐκκαίδεκάτῃ,

καὶ πάλιν τῷ 1611. Καὶ σημειωτέον ὅτι δὲν ἀναφέρομεν ἐνταῦθα εἰμὴ τὰς μεγάλας, τὰς γενικάς, τὰς ὁλοπρεπεῖς πυρκαϊὰς δι' ὧν ἐξηφανίζετο σύμπασα ἡ πόλις, διότι αἱ πυρκαϊαὶ ἀπλῶς οἰκιῶν, ὁδῶν ἢ τμημάτων ὅλων ἦσαν ἀληθῶς ἀναρίθμητοι, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ πόλις αὕτη ἦτο ὠκεδομημένη, ὡς ἡ Κωνσταντινούπολις, ἀπὸ ξύλων. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς τελευταίας καὶ περιδοήτου πυρκαϊᾶς, δι' ἥς ἡ ἑρῶϊκή πόλις κατέφερε, τῷ 1812, πληγὴν καιρίαν εἰς τὸ ἐπιχειρήμα τοῦ Ναπολέοντος, ἡ Μόσχα ἐλαβεν ἑτέραν ὄψιν, καὶ ἀπὸ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης συμφορᾶς χρονολογεῖται ἡ ἀληθὴς αὐτῆς μεγαλοπρέπεια. Οἱ μὲν παρέβαλον αὐτὴν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην μὲ τὸν ὄψιν, ὅστις, ἀπεκδυόμενος τὸ ἀρχαῖον περίβλημα, ἐνδύεται ἑτέρον λαμπρότερον, ἢ δὲ μὲ τὸν χρυσόν, ὅστις ἐξέρχεται καθαρώτερος ἀπὸ τοῦ χιωνευτηρίου, οἱ δὲ μὲ φοινίκας, τὸν ἀνιπτάμενον ἀπὸ τῆς πυρᾶς αὐτοῦ νεώτερον καὶ καλλίονα· τὸ δὲ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὡς ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς τοῦ 1812 ἔτους ἡ ξυλίνη ἐκείνη πόλις μετεβλήθη εἰς λιθίνην, διότι ἐν Ῥωσίᾳ καλοῦσι λίθους τὰς ὀπτάς πλίνθους· ὥστε ἡ Μόσχα ἀπηλλάγη ἡδὴ τοῦ κινδύνου τῶν συνεχῶν ἐκείνων δυστυχημάτων. Ὁ δὲ ἀναλογιζόμενος τὴν ταχείαν καὶ θαυμαστὴν ταύτην ἀνάστασιν, ἐτι δὲ ἀναπολῶν τὸ τί κατέστη τὸ Λονδίνον μετὰ τὴν μεγάλην πυρκαϊάν τοῦ 1665, καὶ αὐτὴ ἡ Λισαβὼνα, μετὰ τὸν σεισμόν τοῦ 1755, δὲν δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ ὅτι οὐχὶ ποτὲ τὰ φυσικὰ δυστυχήματα, ἀλλὰ τὰ ἠθικὰ ἀμαρτήματα τῶν ἰθὺν ἐπάγονται τὴν ἀνεπανόρθωτον καταστροφὴν τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἐξαλείφουσιν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τὰς πόλεις καὶ τὰ κράτη.

Ἀλλ' εἰς τὸ πέλαγος ἐκείνο τῶν ἐρυθρῶν καὶ τῶν πρασίνων στεγῶν, τῶν θόλων καὶ τῶν κωδωνοστασίων, διακρίνωμεν πρὸ πάντων τὰ ἔξω τοῦ Κρεμλίνου δημόσια μὴ ἱερὰ καταστήματα, οὐδὲ πολυάριθμα ὄντα, οὐδὲ σφόδρα ἀρχαῖα. Ἰδοὺ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλατείας, μετρωρίζόμενον τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν θέατρον, ὧν τὸ πρῶτον, ὡς γνωστὸν, πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ἐπυρπολήθη. Ἐὰν ἐξαίρεσωμεν τὸν Σάν-Κάρλον τῆς Νεαπόλεως καὶ τὴν Σκάλαν τοῦ Μιλάνου, οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐν Εὐρώπῃ θέατρον εὐρυχωρότερον τοῦ μεγάλου θεάτρου τῆς Μόσχας. Ἡ δὲ αἴθουσα τοῦ χοροῦ καὶ τῶν μουσικῶν συμφωνιῶν, ἣν ἐν Μόσχᾳ καλοῦσι Συεδρίον τῶν Εὐπατριδῶν, εἶναι ἐτι γιγαντωδεστέρα καὶ λαμπρότερα, διότι αἱ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου παραστάδες αὐτῆς καὶ τὰ ἐπίχρυστα φατνώματα δύνανται νὰ περιλάβωσι καὶ νὰ καλύψωσι 4 ἕως 5000 ἀνθρώπων. — Ἰδοὺ ἄρ' ἑτέρου τὸ Γυμνάσιον, ἐν ᾧ γίνονται ἐν καιρῷ χειμῶνος τὰ γυμνάσματα τοῦ στρατοῦ. Δύο συντάγματα πεζικοῦ ἢ δύο κανονοστοιχίαι ἐρίππου πυροβολικοῦ δύνανται ἐν ἀνέσει νὰ ἐπιχειρήσωσι τοὺς ἐξελιγμούς αὐτῶν εἰς τὴν εὐρύχωρον ταύτην αἴθουσαν, τὴν μεγαλητέραν ἴσως ἐξ ὅσων ὑπάρχουσιν εἰς τὸν κόσμον, διότι ἔχει 162 μέτρων μῆκος ἐπὶ 42 ½ πλάτους, καὶ, πράγμα ἀληθῶς ἐξαισίον, σκεπάζεται ὑπὸ ὀροφῆς λείας, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ τῶν τεσσάρων αὐτῆς τοίχων καὶ οὐδὲ θόλον τινὰ ἔχει, οὐδὲ ὑπὸ κινός τινος ἢ παραστάδος ὑποδαστάζεται.

Κατεργόμενος δὲ τὸν ποταμὸν Μόσχαν, τὸν δια-
σχίζοντα τὴν πόλιν, ἀπαντᾷ ἕτερον τεράστιον οἰκο-
δόμημα, τὸ Ὀρφανοτροφεῖον, ἦτοι τὸν οἶκον τῶν
ἐκθέτων τέκνων. 25,000 ψυχῶν ὑπάγονται εἰς τὸ
ἀχανές τοῦτο κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἰδρύσας καὶ πλου-
σιαπαρόχως ἐπροικοδόμησεν ἡ Δίκατερνα Β', ἐσεβά-
σθησαν δὲ τῷ 1812 οἱ τε Γάλλοι καὶ οἱ Ῥῶσοι. Ἐκ-
τός τῶν ἐν τῷ καταστήματι πολυαριθμῶν ὑπαλ-
λήλων, τοῦ δανειστηρίου τῶν πτωχῶν (Mont de-
piété), τοῦ μαιευτηρίου, ἐκτός χιλίων ὀρφανῶν ἀμ-
φοτέρων τῶν φύλων, τὰ ὁποῖα, παρασκευαζόμενα εἰς
τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ἀποτελοῦσιν εἰδός τι
προτύπου σχολείου ἢ διδασκαλείου· ἐκτός ἰσαριθμῶν
σχεδὸν ἐκθέτων παιδῶν, εἰς αὐτὰ πρέχονται αὐτόθι τὰ
προχειρότερα βοηθήματα, τὸ κατάστημα ἐκεῖνο συν-
τηρεῖ εἰς διάφορα χωρία ὑπὲρ τὰς 20,000 ἐγκατα-
λειμμένων παιδῶν, τὰ ὁποῖα, λαμβάνοντα μικράν
τινα σύνταξιν μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 15 ἐτῶν, μετα-
βαίνουν εἰς τὰ κτήματα τοῦ στέμματος.

Τὰ δ' ἐπιφανέστερα καὶ πολυτελέστερα τῆς Μό-
σχας οἰκοδομήματα εἶναι αἱ πολυαριθμοὶ, ὡς προεί-
ρηται, αὐτῆς ἐκκλησίαι. Ἐκ τούτων πολλαὶ εἶναι ἔρ-
γα ξένων τεχνιτῶν καὶ μετέχουσι τοῦ χαρακτῆρος
τῆς δυτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Τοιαῦται εἶναι ἰδίως
ἡ Κοίμησις τῆς Παραγίας, κατασκευασθεῖσα τῷ
1475, εἰς τὴν θέσιν ἀρχαίας ἄλλης ξυλίνης, ὑπὸ τοῦ
ἐκ Βονωνίας Ἀλβέρτου Φιοραβάντου· ἡ ἐπ' ὀνόματι τοῦ
Μιχαὴλ Ἀρχαγγέλου τιμωμένη μητρόπολις, ἦν,
ἐπίσης ἀντὶ ἀρχαίας ἄλλης, ἀνεσκεύασεν ὁ ἐκ Μιλάν-
νου Ἀλευΐσιος, καὶ ἡ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μητρόπολις,
ἔργον τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου, ὅστις καὶ τὰ ἐξ ὀπτῶν
πλίνθων τείχη τοῦ Κρεμλίνου κατασκεύασε, τῇ συν-
δρομῇ δύο ἐτέρων Ἰταλῶν, τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου
καὶ τοῦ Πιετρίου. Ἀλλαι ὅμως ἐκκλησίαι ἔχουσιν ὁ-
λως ἀνατολικὸν χαρακτῆρα, καὶ ἐκ τούτων μάλιστα
ἀξιοσημεῖωτος εἶναι ἡ ἐπ' ὀνόματι Βασιλείου τοῦ
μάκαρος, τῷ 1554, ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Φοδερῶ ἐγερ-
θεῖσα, ἥς τὴν εἰκόνα ἔδωκεν ἡδὴ ἡ Πανδώρα εἰς τοὺς
ἀναγνώστας αὐτῆς. (Τόμου πρώτου, σελ. 351)

Τὰ κυριώτατα ἱερά τῆς Μόσχας καίενται ἐντός
τοῦ Κρεμλίνου αὐτοῦ καὶ σὺγκεινται ἐκ τεσσάρων
Ἐκκλησιῶν, αἵτινες σχηματίζουν ἀκριβέστατον τε-
τράγωνον, καὶ συνάμα ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ μητρό-
πολιν τῆς Ῥωσίας. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν, ὁ ἅγιος Γεώρ-
γιος ὁ θαυματουργός, εἶναι ἀπλοῦν παρεκκλήσιον προε-
βριδόμενον εἰς τὸν πύργον τοῦ Ἰδὸν Βελίκοι, τὸν
ἀνοικοδομηθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βορίς Γοδουνῶφ,
τῷ 1600, ἵνα χρησίμευσεν ὡς κωδωνοστάσιον τῆς
μητροπόλεως. Ἐκ τῶν 32 κωδωνῶν, οὓς φέρει ὁ
πύργος ἐκεῖνος, εἰς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐνάμιλλος
τῶν μεγαλητέρων κωδωνῶν τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου,
ζυγίζει 4000 πούτια ἦτοι 160,000 λιτρῶν καὶ
δὲν σημαίνει εἰμὴ κατὰ τρεῖς κυριώτερας ἐορτάς τοῦ
ἐνιαυτοῦ· σημαίνουν δὲ τὴν κώδωνα τοῦτον, οὐχὶ δα-
νοῦντες αὐτόν, διότι εἶναι ἀκίνητος, ἀλλὰ κρούοντες
τὸ ρόπτρον εἰς τὰ χεῖλη. Ὁ κώδων ὅμως αὐτός, ὅσῳ
μέγας καὶ ἂν ᾖ, εἰμπαρεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀθυρμά-
σιον, παραβαλλόμενος πρὸς τὸν κολοσσὸν τὸν κατα-

σκευασθέντα ἐν ἔτει 1733 ἐκ διαταγῆς τῆς αὐτοκρα-
τορίσσης Ἀννης.

Ὁ κώδων οὗτος ἔχει 20 ποδῶν καὶ 7 δακτύλων ὕψος,
διάμετρον δὲ 22 ποδῶν καὶ 8 δακτύλων, καὶ ζυγί-
ζει 12,000 πούτια ἦτοι 480,000 λιτρῶν. Ὅθεν
οὐδέποτε ἀνηρτήθη εἰς κωδωνοστάσιον. Κατασκευά-
σθη μὲν ἐπὶ τοιούτῳ σκοπῷ· ἀλλ' ἐνῶ ἐμελεῖτο ἡ
ἔγερσις τοῦ κωδωνοστατίου, πυρκαϊὰ συμβῶσα τῷ
1737 κατέστρεψε μέρος τῆς πόλεως, ἰδίως δὲ τὰ ξύ-
λινα περὶ τὴν κώδωνα κατασκευάσματα καὶ ἐβλάψεν
αὐτὸ μικρὸν αὐτὸ τὸ κολοσσαῖον ἐκεῖνο ἔργον. Ἐκτοτε
δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν κωδωνῶν ἔμεινε κατακείμενος
ἐν ᾧ τόπῳ κατεσκευάσθη μέχρι τοῦ 1836, ὅτε ὁ
αὐτοκράτωρ Νικόλαος διέταξε τὸν Γάλλον ἀρχιτέ-
κτονα Μονφρῆάνδον νὰ τὸν ἀνεγείρῃ ἀπὸ τῆς γῆς ὁ-
ποῦ ἦν κατακεχωσμένος καὶ νὰ τὸν στήσῃ, οὐχὶ πλέον
ἐπὶ κωδωνοστατίου, ἀλλ' ἐπὶ ἀπλοῦ βάθρου, πλησίον
τοῦ κωδωνοστατίου τοῦ Ἰδὸν βελίκοι. Τοῦτο κατωρ-
θώθη ἀπὸ τῆς 23—26 Ἰουλίου τοῦ 1836. Ὡς ἐκτοτε
ὁ βασιλεὺς τῶν κωδωνῶν, ὅστις εἶναι ἀξιοσημεῖωτος
καὶ ὡς ἔργον τέχνης, διὰ τε τὸ περικαλλές τοῦ σχή-
ματος καὶ διὰ τὰ ἀνάγλυφα δι' ὧν ἐπικοσμεῖται, καὶ
φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς σταυρὸν ὀρειχάλκινον ἐπικεχυ-
σμένον, εἶναι ἐκτεθειμένος ἐπὶ ὀκταγώνου, ἐκ γρανί-
του λίθου, βάθρου, ἐπὶ τῆς μιᾶς τοῦ ὁποῖου πλευρᾶς
ἀναγινώσκεται, χρυσοῖς γράμμασι κεχαραγμένη, ἡ ἐ-
ξῆς ἐπιγραφή·

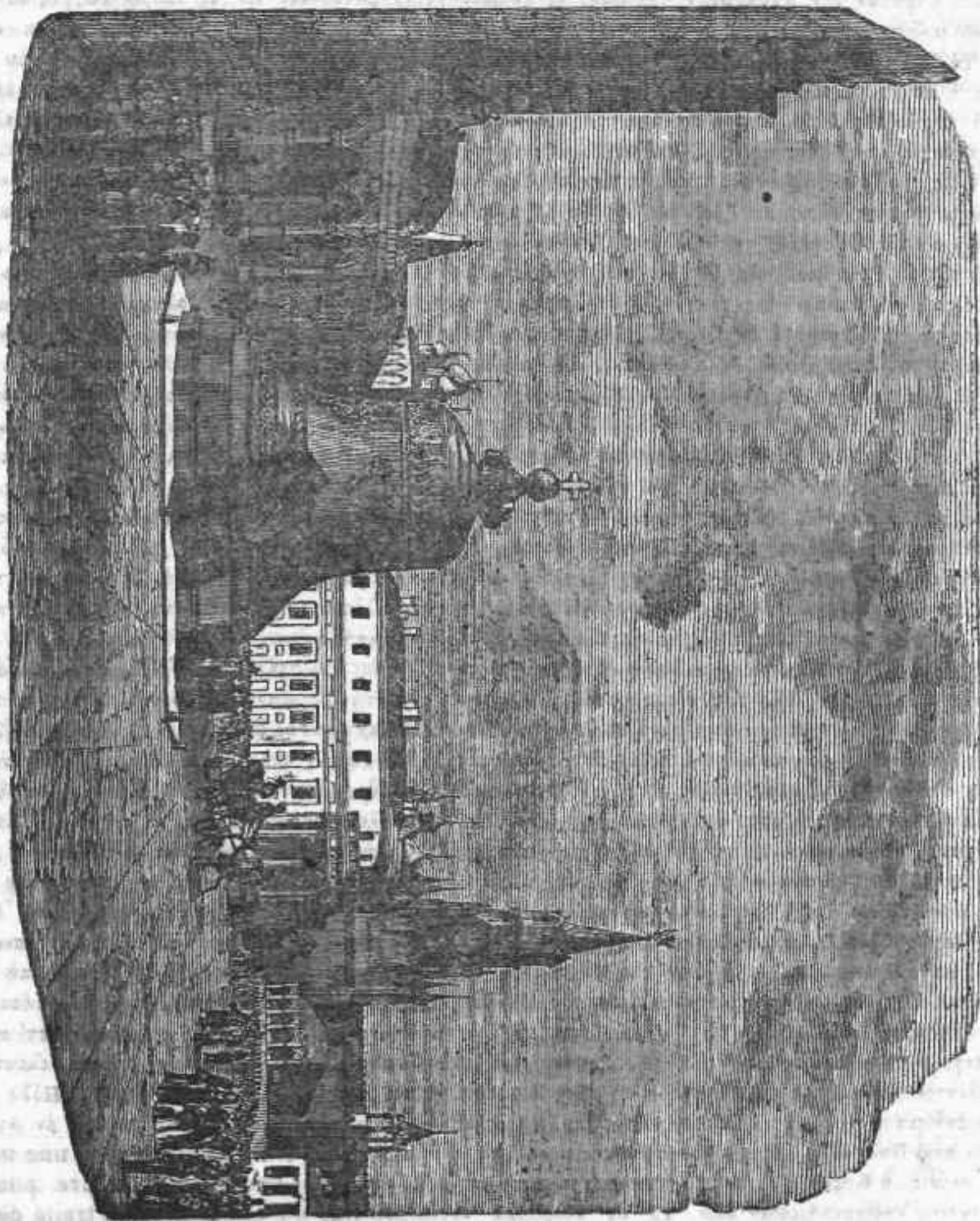
Ο ΚΩΔΩΝ ΟΥΤΟΣ
ΧΥΘΕΙΣ ΤΩ 1733, ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΗΣ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΣΣΗΣ
ΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ,
ΑΦΟΥ ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ ΚΑΤΑΚΕΧΩΣΜΕΝΟΣ ΥΠΟ
ΤΗΝ ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΜΙΑΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑ-
ΤΗΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΕΙΝΑ, ΑΝΗΓΕΡΘΗ
ΕΝΤΑΥΘΑ ΤΗ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1836,
ΤΗ ΘΕΛΗΣΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΟΥ ΑΟΥ.

Αἱ τρεῖς ἄλλαι τοῦ ἐν Κρεμλίνῳ τετραγώνου ἐκ-
κλησίαι φέρουσιν ἅπασαι τὰ ἐπώνυμον τῆς μητρο-
πόλεως (σμπόρ). Πᾶσαι κατασκευάσθησαν τὸ πρῶ-
τον ξύλιναι μετὰ δὲ τὴν διὰ πλίνθων ὀπτῶν ἀνοι-
κωδόμησιν αὐτῶν, ἡ ἀρχαιοτέρα εἶναι ἡ τοῦ Εὐαγγ-
ελισμοῦ, ἀντρέχουσα μέχρι τοῦ 1397. Μάλιστα
ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ τοιχογραφίαι αὐτῆς, ἔργα δύο
Ῥώσων μοναχῶν ἀκμασάντων εἰς δύο διαφόρους ἐπο-
χάς, τῷ 1405 καὶ τῷ 1508. Οἱ θόλοι εἰκονίζουσι
τὸν παράδεισον ἦτοι τὴν ὁμήγουριν ὄλων τῶν ἁγίων.
Ὅσοι ὀνομάζουσιν ἀκόμη τοὺς Ῥώσους βαρβάρους
καὶ τὴν ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν ἀποκλειστικὴν, θέλου-
σι μὲ ἀπορίαν τῶν βεβαίως πληροφορηθῆ, ὅτι μετα-
ξὺ τῶν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πανηγυριζομένων μακα-
ρίων ψυχῶν, οἱ ζωγράφοι, καὶ τοὶ μοναχοὶ, συγκα-
τέλεξαν πολλοὺς ἐθνικοὺς φιλοσόφους, οἵτινες δὲν
διακρίνονται ἀπὸ τῶν συντρόφων αὐτῶν εἰμὴ κατὰ
τοῦτο, ὅτι δὲν ἔχουσι περὶ τὴν κεφαλὴν τὸν κύκλον
φωτός, τὸν περιζωννύοντα τὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων.

Μετὰ δὲ τῶν φιλοσόφων οὗς οἱ μοναχοὶ ἐκεῖνοι ἀ-
ντιβίβασαν εἰς τὸν χριστιανικὸν οὐρανόν, εὐρίσκομεν οὐ-
μόνον Ἀνάχαρσιν τὸν Ἑκλήθην, ὅστις ἦτο σχεδὸν Ῥώσος.
καὶ Σωκράτην τὸν ἀποθανόντα τὸν τοῦ δικαίου θά-
νατον καὶ προκυνγγείλαντα τὸν ἕνα Θεόν, ἀλλὰ καὶ
τὸν Ἀριστοτέλην, καὶ τὸν Πτολεμαῖον καὶ αὐτὸν
τὸν Μένανδρον.

Ἡ δὲ πρωτίστη τῶν τριῶν μητροπόλεων καὶ ἡ ἀλη-
θὴς μητρόπολις εἶναι ἡ τῆς Κοιμήσεως τῆς Πανα-
γίας. Ἐκεῖ ἀναπαύονται οἱ ἀρχαῖοι πατριάρχαι τῆς
Ῥωσίας· ἐκεῖ μέχρι τοῦδε στέφονται οἱ αὐτοκράτορες·
ἐκεῖ ὑπάρχει ἀμβώων εἰς ὃν δὲν εἰσῆλθον ποτὲ εἰμὴ αὐ-
τοκράτορες, ἀλλὰ ὅτε χρισθέντες λάβωσιν, ἐν ἐνό-
ματι τοῦ Θεοῦ, τὴν μεγίστην τῶν δυνάμεων ἡ τις

Ὁ βασιλεὺς τῶν ρωσῶν.

Ἐν τῇ ἐπ' ἐνόματι τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ ἐδόθη εἰς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐκεῖ τελευταῖον, ἐν
μητροπόλει ἐκηδεύοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Ῥωσίας ἀπὸ μέσῳ λίθων πολυτίμων, λαμπρῶν καὶ πολυαριθμῶν,
Ἀνδρέου Ἰωαννίδου, θανόντος τῷ 1255, μέχρι Ἰωάν-
νου Ἀλεξιάδου, θανόντος τῷ 1696. Μετὰ τριάκοντα
ἔτη, ὁ Πέτρος ὁ μέγας, ἀποκληρώσας τὴν Μόσχαν
τῆς τιμῆς τοῦ ἔχειν τοὺς κυριάρχας τῆς Ῥωσίας· ζῶν-
τας ἀμὰ καὶ νεκρούς, ἤρchiεν, ἐν τῇ φρουρῇ τῆς νέας
αὐτοῦ πόλεως, νέαν σειρὰν αὐτοκρατορικῶν τέκρων.
ἐδόθη εἰς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐκεῖ τελευταῖον, ἐν
μέσῳ λίθων πολυτίμων, λαμπρῶν καὶ πολυαριθμῶν,
ὡς οἱ ἀστερισμοὶ τοῦ οὐρανοῦ, ὑπάρχουσιν ἐκτεθει-
μέναι δύο περίφημοι εἰκόνες, ἀμφότεραι διασωθεῖσαι
ἀπὸ τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῶν λεηλασιῶν, ἑκπαλαι δὲ
καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὡς ἱερώταται ὑπὸ πάντων
τιμώμεναι. Ἡ μία εἶναι ὁ Σωτήρ, κρατῶν τὸ εὐαγ-
γέλιον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, καὶ λέγεται ἔργον τοῦ Ἐλ-

λκνος βασιλέως Κομνηνοῦ, μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ ὑπάρξασα. Ἡ ἄλλη εἶναι ἡ *Παναγία* τοῦ *Βλαδимиру*, θεωρουμένη ἔργον τοῦ ἀγίου Λουκά· ἐχομίσθη δὲ ὡς παλλάδιον, ἀπὸ Βλαδимиру εἰς Μόσχαν, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Ταμερλάνος ὤρμησε κατὰ τῆς τότε νεωστὶ εἰς καθέδραν τοῦ Ῥωσικοῦ κράτους ἰδρυθείσης ταύτης πόλεως· καὶ πάλιν τῷ 1812, περιήχθη εἰς τὸν Ῥωσικὸν στρατὸν τὴν παραμονὴν τῆς φοβερᾶς ἐν Βοροδινῷ μάχης.

Τὸ Κρεμλίον δὲν εἶναι μόνον ἡ θρησκευτικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ πολιτικὴ, οὕτως εἰπεῖν, ἀκρόπολις τῆς Ῥωσίας καὶ περιλαμβάνει ὅλας τὰς ἀρχαίας τῆς Ῥωσίας ἀναμνήσεις μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Πέτρου τοῦ μεγάλου ἐξεδίασε τὴν εἰσοδὸν τῆς χώρας ταύτης εἰς τὴν Εὐρώπην. Οὐδὲν βέβαιον ὑπάρχει περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Κρεμλίνου, καὶ οὐδὲν περὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὀνόματός του (κρέμλι, τὸ ὅποιον τινὲς τῶν ἐτυμολόγων παράγουσιν ἀπὸ τοῦ κρέμ, ὃ ἐστὶ λίθος. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπαντᾷται καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ῥωσίας. Ἡ Καζανία ἔχει τὸ κρέμλι τῆς, ἐπίσης καὶ ἡ Τοῦλα καὶ ἄλλαι πόλεις. Εἶναι δὲ τὸ Κρεμλίον οὐδὲν ἄλλο ἢ φρούριον περιλαμβανόν καὶ σῶζον τὸν τε ἡγεμόνα καὶ ὃ, τι τιμιώτερον καὶ ἱερώτερον ἔχει τὸ ἔθνος. Πλησίον τῶν ναῶν καὶ τῶν εἰκόνων, ὅσων ἐμνημονεύσαμεν, ὑπάρχουσιν αὐτόθι καὶ ἕτερα κειμήλια ἱερὰ. Ἰδοὺ τὰ ἀρχαῖα καὶ ἰδιόρρυθμα τῶν Τσάρων βασιλεία· ἰδοὺ τὰ πατριαρχεῖα, ὅπου μέχρι τοῦδε φυλάττονται πᾶσαι αἱ πράξεις καὶ πάντα τὰ βιβλία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου· ἰδοὺ ἡ Γερουσία καὶ τὸ ὀπλοστάσιον ἰδοὺ τελευταῖον ὁ θησαυρός. Εἰς τὰς εἰκοσιν αὐτοῦ αἰθούσας ὑπάρχουσι σεσωρευμένα ἀντικείμενα πολιτιμότητα διὰ τὴν ὕλην, τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, ἢ διὰ τὰς ἀναμνήσεις τὰς ὁποίας ἀναπολοῦσι· θρόνοι, σκυπτρα, στέμματα, λιθοκόλλητα κοσμήματα, ὅπλα, πανοπλῖαι, σημαῖαι, σταυροί, ποιμαντικά καὶ στρατηγικά ῥάβδοι. Ἐκεῖ εὐρίσκεις, μεταξὺ ἄλλων πολλῶν ἀξιοσημειώτων καὶ μνημίων, τὸ σκυπτρον καὶ τὴν σφαῖραν, ἀπερ' ἐπαμψεν, ὡς λέγουσιν, ὁ Ἀλέξιος Κομνηνός εἰς ἓνα τῶν πρώτων μεγάλων δουκῶν, Βλαδίμιρον τὸν Μονομάχον· τὸν θρόνον τοῦ Ἰωάννου Γ', καὶ τὸν τοῦ Βορίς Γοδουνῶφ, τὸν θρόνον τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ἀλεξίου, Ἰωάννου καὶ Πέτρου, τὰ στέμματα τῶν εἰς τὴν Ῥωσίαν προσαρτηθέντων βασιλείων τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, τὰ ἐνδύματα τὰ ὅποια ἔφερεν ὁ μέγας Πέτρος εἰς τὴν περὶ Πολταύαν μάχην, τὸ φορεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀγόμενος ὁ Κάρολος ὁ ΙΒ'. ἐστρατήγησε κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην ἡμέραν κλπ. Τὰ δὲ πυροβόλα τὰ ληφθέντα ἀπὸ τῶν Γάλλων κατὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν συμφορὰν ἐν ἔτει 1812, κεῖνται ἐμπροσθεν τοῦ ὀπλοστασίου.

(Κατὰ τὸ Γαλλικόν).

Η ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΝΘΗΚΗ

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

—ο—

Κατ' αὐτὰς παρήχθη ἀμφισβήτησις τις περὶ τῆς ἀληθοῦς ὡς πρὸς τὰ ἑλληνικὰ πράγματα σχέσεως τῆς ἐν Ἀδριανουπόλει, τῇ 2 (14) Σεπτεμβρίου 1829, συνομολογηθείσης, μεταξὺ Ῥωσίας καὶ Τουρκίας, συνθήκης. Ἐν τῷ ἀρθρῷ 10 τῆς συνθήκης ταύτης ἀναγινώσκουμεν, ὅτι ἡ Ὑψ. Πύλη ἀποδέχεται τὰς πράξεις τοῦ ἐν Λονδίνῳ συμβουλίου τῶν τριῶν δυνάμεων. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πράξεις τῶν τριῶν δυνάμεων, οὐδεὶς ἐτι εἶχε γίνεαι λόγος περὶ τῆς ἐντελούς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, δὲν δυνάμεθα ἀναμφισβήτως νὰ εἰπωμεν ὅτι ἡ Ἑλλάς ὀφείλει τὴν ἐντελὴ αὐτῆς ἀνεξαρτησίαν εἰς τὴν ἐν Ἀδριανουπόλει συνθήκην.

Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἐπιτρέπεται ἄρ' γε νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ἡ συνθήκη αὕτη ὑπῆρξεν ὅλως περιττή, ἄσκοπος καὶ ἀτελεσφόρητος ὡς πρὸς τὴν τύχην τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν ὀφείλει ἕνεκα τῆς συνθήκης ταύτης ἰδιάζουσαν πρὸς τὴν Ῥωσίαν εὐγνωμοσύνην, ἀνάλογον τῆς ἰδιαιτέρας εὐγνωμοσύνης ἣν ὁμολογεῖ πρὸς μὲν τὴν Ἀγγλίαν, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κοδριγκτώφους διαταχθείσης ἐν Πύλῳ ναυμαχίας, πρὸς δὲ τὴν Γαλλίαν, ἕνεκα τῆς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον στρατείας τοῦ στρατάρχου Μαΐζωνος. Διὰ νὰ διευκρινηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀναγνώστου τὴν τότε κατὰστασιν τῶν πραγμάτων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Ὀθωμανικὴ κυβέρνησις, καὶ μετὰ τὴν βρεῖαν πλῆγὴν τὴν κατενεχθεῖσαν εἰς τὴν ναυτικὴν αὐτῆς δύναμιν ἐν Πύλῳ, τῇ 8 (20) Ὀκτωβρίου 1827, ἐπέμενε μὴ ἀποδεχομένη τὴν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μεσιτείαν τοῦ ἐν Λονδίνῳ συμβουλίου καὶ ἐξακολουθοῦσα τὰς ἐχθροπραξίας αὐτῆς. Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1828 ἔτους, ὁ Ἰβραὴμ πασᾶς ὑπεχρεώθη ὑπὸ τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ νὰ ἐκχωρήσῃ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλ' εἰς τὴν ἔξω τοῦ ἱσθμοῦ Ἑλλάδα ἐκκολούθησεν ὁ πόλεμος μέχρι τῶν μέσων καὶ ἐπέκεινα τοῦ 1829 ἔτους, ἡ δὲ Ὀθωμανικὴ κυβέρνησις ἀπέκρουεν ἐπιμόνως πᾶσας τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δυνάμεων τοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς εἰρηνικὰς μετ' αὐτῶν περὶ Ἑλλάδος διαπραγματεύσεις. Αἰφνης τελευταῖον κατὰ μῆνα Αὐγούστου τοῦ 1829, ἡ Ὑψ. Πύλη ἀπεφάνετο κατὰ πρῶτον ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐν Λονδίνῳ συνθήκην (Mais enfin la Porte par une note officielle en date du 15 Août déclare pour la première fois qu' elle adhère au traité de Londres. Protocole. Nro 22, 19 Septembre 1829. Papers relative to the Affairs of Greece). Τί ἡνάγκασεν τὴν Ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν νὰ μεταβάλῃ ἡδὴ διαχωγὴν καὶ νὰ ἀποδεχθῇ ὅ, τι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πεισματωδῶς ἀπέρριπτεν; Ἀπὸ τῆς ἐν Πύλῳ ναυμαχίας, ἥτις εἶχε συμβῇ πρὸ δύο περὶπου ἐτῶν, ἡ Ἀγγλία οὐδένα ἕτερον μετεχειρίσθη κατὰ τῆς Τουρκίας καταναγκαστικὸν τρόπον· ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1828 γενομένης Γαλλικῆς ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον